

EGY HAZAFIAS NAGYSZEBENI KÖNYVÁRUS A XVIII. SZÁZADBAN.

Közli: **Deák Farkas.**

Egy régi leveles ládában 13 levélből álló könyvecskére találtam, melynek czime ez: »A magyar könyveknek Lajstroma, melyek Hochmeister Márton cs. kir. priv. Typographus Nagy-Szebenben a Rét-utczában levő könyves boltjában feltaláltak, 1790.« A második lapon az Ajánlás így következik: »Mentől nagyobb fájdalommal kellett eddig tapasztalni, hogy annak a nemzetnek, a melynek dicsőségéről kisebb vagyok én, hogy sem szolhassak, fiai közül oly kevesen találkoztak ezelőtt, a kik anyjokhoz tartozó tiszteletekről megemlékeztek volna, hogy annak nyelvét gyarapítani és az erre szolgáló könyveket szaporítani kívánták volna: annál nagyobb örö mire és vigasztalására szolgálhat kinek kinek valaki csak a nemes magyar nemzethez érdeme szerint való tisztelettel viseltetik, hogy már ma ezen nemzetnek fiai is felébredvén ebbéli kötelességeket bővebben teszik és ebbeni(?) szorgalmatosságokat már is annyira léptették, hogy kevés neme legyen a tudománynak, a melyről könyvek ezen nyelven is ne találtassanak.

Én is azért ezen nemes hazának fia lévén, vétkezném, ha ezen örömben részt nem vennék és kötelességemet tehetségemhez képest nem tenném. Több pedig tőlem ki nem telhetvén, udvarlok nemes magyar hazámfiainak e következő könyvek lajstromával, ki kérvén egyszersmind méltóztassanak velem más könyvek iránt is a melyek eddig könyvtárakban nem találtatnának parancsolni. Akármely alkalmatossá-

gon is örömmel fogok kapni, a melyben csak megbizonyíthatom,
mely nagy tisztelettel és készséggel legyek

Kedves Magyar Hazámnak
Szebenben Boldogasszony havának
21 ik napján 1790

alázatos szolgálja

Hochmeister Márton különös királyi szabadsággal való
könyvtáros.«

A czim és ajánlás 4 lapra terjed. Ezután következik 9 számo-
zatlan lapon 239 magyar könyv czime betűsorosan rendezve.
Természetesen a könyvszekeret illeti, meghatározni, hogy e köny-
vek közt vannak-e ismeretlenek, ritkák vagy nagybecsűek.

Ezek után az egész könyvecskéhez nem sok magyarázat
kell, mindenki láthatja hogy érzett s hogy gondolkozott a nagy-
szebeni könyvtárús 1790-ben; de ha kérdezné valaki: vajjon
hogyan gondolkodik és hogyan érez ma, bizony, bizony más volna
a felelet mint hajdan? De részemről engem bizony nem is na-
gyon érdekelnek a nagyszzebeni érzések, hanem a mi a könyv-
tárúsokat illeti, egy-két észrevételt engedjenek meg e lapok tisz-
telt olvasói. Sehogy se vagyok velök megelegedve, úgy látszik
semmit se tudnak Budapestről Magyarország fővárosáról, semmi
összeköttetésük sincs a bpesti könyvtárúsokkal, nem küldik be
kiadványaikat, nem küldenek hirdetéseket, lajstromokat, könyv-
jegyzékeket, szóval Szeben akár a kis-ázsiai partokon fekhet-
nék, oly lazák az irodalmi összeköttetések Budapest és Szeben
közt. Hiszen nem kívánom én, hogy bámulják a magyarok régi
dicsőségét, hogy örvendezzenek a magyarok irodalmi előhaladá-
sán, hogy tiszteljék a magyar nemzetet és hogy szeressék a
kedves magyar hazát, mint azt a derék Hochmeister tette
a régi jó időkben, de azt követelhetem, hogy saját érdekükben
nyomassanak könyvjegyzéket a szászok irodalmi termékeiről,
küldjék meg a budapesti könyvtárúsoknak, tudománykedvelők-
nek s így tán évek múlva a kölcsönös ismerkedés, érintkezés,
kölcsönös méltánylat és becsülés által eljutunk oda, hová az
emelkedett szellemű művelt emberek már száz év előtt eljutot-
tak volt.